HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואמר ריש לקיש לומר היה רבי שמעון פרה נפדית. סס מגלח נאה הימנה אפילו על גב מערכתה אפילו אחטה להלכתה על מערכת של עצים שהיא נאחטת עליה כדאמרי' בפרק פרה (פ"ג מ"ט) וקסבר ר"ש כל העומד לפדות כפדוי דמי וקריעת היא שאתה יכול להאכילו. ומי קאי למה לי קבלת טומאה היא גופה מטומאה מסס ובגדים מפרשין הכ"ג בכריתות בפרק סס אחיטה (דף כפ:) כגון בשר שאפאו בפחות מכביצה בצק לי משעות ליה לוכל מצטרף בהדי בצק ומקבל האי בצק טומאה סס יגע בטומאה ומטמא שאר לוכלין ומי לאו לוכל הוא לא מקבל האי בצק טומאה לית ליה אי שיעורא וכי נגעו ליה לוכלין אחריני טהוריס הן שאינס נוגעין [ו] בנבלה אלא בצק: **לימה משנה.** לא נאנית במשנתינו: **ורביעה בעדר.** כשאר חולין. אלמא לימה נאסרת מחייס וכי אחטה מותרת: **הכי גרסינן אמר ריש לקיש ת"ר יאחי עגלה ערופה לימה משנה: והת"ר יאחי.** בקדושין (ף) ובכריתות בפרק בתרא (דף כה.): **גמר.** מאיאחי נאסרת: **חבריה.** בני היאיבה: **לפורי מלורע.** ק"ל בקדושין בהאיש מקדש (דף נו:) לאסורין בהנאה: **משעם אחיטה.** ונאסרת שאוטה אצל המשלחת מוחרת לכאחיב (ויקרא יד) ושלח את הלפור האיב וגו' ולא אמרה תורה שלא לשלח [ח]: **משעם קיאה.** ואמיהן נאסרות עד שיאלח: **גמר קיאה קיאה כו'.** מה עגלה ערופה שנאמר בה קיאה (דברים כא) ולקחו זקני העיר ההיא עגלת בקר אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעול (ויקרא יד) אסורות מחייס ומיהו עגלה ערופה יש לה גאולי ליאסר בירידה לנאל אינן אצל אלו אין בהן משעה מלקיאה ועד שחיטה וכיון דנאסרות מחייס על כרחין משעת לקיאה: **אלא.** הא מירושלי דאמרי' אינה משנה לאו ריש לקיש אמרה אלא ר' יוחנן אמרה דלר"ש בן לקיש אחטה מחייס והא תנן אלא ותרעה בעדר מקשיין לה בכריתות [כפ.] ומוקמינן לה כתנאי: **נעניו דיוא תנן.** הא דקתני אתני' מי שאלקח לאשון ישחוט לאלו לענין ליסור והיאר שאם לשני לאחוט לאשון והרשון יאמתין עד אחר מוחר אצל בן לוא אם נאנו לגי"ד שבא לאחד לשחוט ואחזירו אומר אני צריך יותר ממך אלו אומרים להם הלוקח לאשון ישחוט שעל מנת כן לקח שחילו לא אחכרה בעל הבית לשני ועכו לעלמו היה הלוקח שוחט וכן שנינו בתוספתא (פ"ג ה"ל) הלוקח מבעה"ג הוא קודם לבעה"ג שעל מנת כן לקח: **דלא עבד ליסורא.** שהקדיש בעלמו שלא יצא לידי ליסור: **נאנה.** יש לו ריוח שאוכל היום בשר: **אתני' ואח"כ אחטה סופג את האנבעים.** לתין כאן שאיטת ליסור שלא נאחט. ובגמרא יליף לנאו ואותו נמי חייב: **שאחטה ואת נאה ואחר כך את נאה נאה.** יש כאן שני אותו ואת נאו: **שאחטה ואת נאה נאה.** אין כאן עדיין ליסור ואח"כ שאחט את נאה ויש נשאיטה זו שני ליסורין אותו ואת נאו ואותו אשור אלא אחטה אחת: **סופג ארבעים.** לאד לאו הוא שאין לוקין על לאו שניתן לעשות בו מעשה ואחד לוקה ארבעים: **אמר רבי יאני גבול שמעתי בה.** רבי יאני הכי נגרסינן בגמרא [ע"ב]: **גמ' לא תשחטו.** ואטעמא דקומבום מפרש בגמ' [ע"ב]: **הרי כאן שנים.** הזהיר את שניהם בין את שוחט נאה ובין את שוחט הבא לה שנים שנדרין אלא בשלא בהמות והא [ט] כיצד בא ואת ובא לאי את שני ניהו אלא על כרחך בשחט שוחט פרה והשני אי אתה קאמר לשמועינן לאשון ואותו נמי מחייב: **והשלישי** את בתה קאמר לשמועינן לאשון ואותו נמי מחייב: **ואמר ר"ש בן לקיש אומר היה ר"ש פרה נפדית על גבי מערכתה אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן פרת חטאת אינה משנה** [י] **ועגלה ערופה לאו שחיטה ראויה היא** [יא] **והתנן** [יב]**נמצא ההורג עד שלא תערף העגלה תצא ותרעה בעדר אמר ר"ש בן לקיש משום רבי יאני עגלה ערופה אינה משנה ומי אמר רבי יאני הכי** [יג]**והאמר רבי יאני גבול שמעתי בה ושכחתי לומר** [יד]**ירידתה לנחל איתן אוסרתה ואם איתא לישני כאן קודם ירידה כאן לאחר ירידה א"ר פנחס בריה דרב אמי אנן משמיה דרשב"ל מתנינן לה עגלה ערופה אינה משנה א"ר אשי כי הוינן בי רב פפי קשיא לן מי אמר רשב"ל הכי והא** [טו]**איתמר צפורי מצורע מאימתי נאסרין רבי יוחנן אמר** [טז]**משעת שחיטה ורשב"ל אמר משעת לקיחה ואמרינן מ"ט דרבי שמעון בן לקיש גמר קיחה קיחה מעגלה ערופה אלא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן עגלה ערופה אינה משנה: מתני'** [יז]**שנים שלקחו פרה ובנה איזה שלקח ראשון ישחוט ראשון ואם קדם השני וזכה: גמ'** אמר רב יוסף לעניו דינא תנן [יח]**אם קדם השני הרי זה זריז ונשכר זריז דלא עבד איסורא ונשכר דקאכיל בשרא: מתני'** [יט]**שחט פרה ואח"כ שני בניה** [כ]**סופג שמונים שחט שני בניה ואחר כך שחטה סופג את הארבעים** [כא]**שחטה ואת בתה ואת בת בתה סופג שמונים שחטה ואת בת בתה ואחר כך שחט בתה סופג את הארבעים סומכום אומר משום רבי מאיר סופג שמונים: גמ'** [כב]**אמאי אותו ואת בנו אמר רחמנא ולא בנו ואותו לא ס"ד דתניא אותו ואת בנו אין לי אלא אותו ואת בנו יאותו ואת אמו מנין כשהוא אומר לא תשחטו הרי כאן שנים הא כיצד אחד השוחט את הפרה ואחד השוחט את אמה ואחד השוחט את בנה שנים האחרונים חייבין הא והתנן נמצא** ההורג. ופ"ת והיאך מדקדק מכאן לגלח מיתסרא מחייס דילמא היינו טעמא דאתעמא אימנא ההורג לא מקדשו כי ההיא דתנן בכריתות (דף כג:) המביא אשם תלוי ומודע לו שלא חטא אם על שלא נאחט כו' וירעה עד שיסתאב אשם ודאי אינו כן אלא [כג] **על שלא נאחט** יצא ירעה בעדר כו' עגלה ערופה אינה כן ומפרש בגמ' טעמא דאשם תלוי משום לבנו נוקפו וגמר ומקדישו מספק אצל אשם ודאי כי מקדישה מדעתא דאחטא אימנא מילתא למפרע להקדש טעות הוה ודילמא היינו טעמא נמי דעגלה ערופה ולא משום לבנו נוקפו ולעולם אם נאחטה אסורה וי"ל דסבירא דגמרי ומקדשי לא מסקי אדעתייהו אימנא ההורג ופ"ת ואמאי לא אמר דעד שלא נרפה לערופה קודם ירידתה לנחל אינן כדאמרי' בפ' בתרא בכריתות (דף כה.) וי"ל דסמיך אמאי דלייק התם (ג"ז סה) מסיפא דלא מיתסר מחייס דקתני סיפא משנערפה מקבר שמתאלה לא נאחט אלא על הספק כפרה ספקה והלכה לה:

עגלה ערופה אינה משנה. ופ"ת לימא תנאי היא דלאמרינן בפ' בתרא דכריתות (דף כה.) דתנאי פליגי בהכי וי"ל דכך היתה קבלה בידם הקשה ה"ר משה מבונדי"ש אמאי לא קאמר דשאוטה דמתני' היינו עוקף ופטור לר"ש משום דלא מזיק לאכילה ולרבנן מייב משום לעריפה זו היא שחיטה כדאמרי' בריש פ' שני שעירי (יומא דף סב.) גבי שעיר המשתלח דמייתו לעזק היינו שחיטתו ומייב משום לאו ופ' בנו וכפ' תמורת העוף (זבחים דף ע:) אמרינן [כד]**דלעריפה מטהרת מידי נבלה** ותירץ ר"ת דל"ל דלא הוה ליה למיתני השוחט אלא העוקף ודוחק הוא דלמא תנא שוחט משום מחייס פרט תמורת דף שוחט והוא הנשקל כדאמרינן בפ"ג (לעיל דף כט.) לסיפא בקדשים ולידי לסלוק מבשמה תנא שחיטתו כשרה ולא קתני מליקתו: **אמר רבי יאני גבול שמעתי בה.** רבי יאני לטעמיה דאית ליה בפ"ג דקדושין (דף מז.) דבשרה כתיב בה בקדשים ולהכי מיתסרא מחייס כמו אשר קדשים דמיתסרי מחייס א] ונרפו אם דלרבנין (כריתות דף ו.) מיניה אם תהא קבורתה לינטרין לאמר עריפה אלא נימא דאריא משום שעטית מלותה: **לישני כאן** קודם ירידה **כאן לאחר ירידה.** תימה הא על כרחך מתני' דכריתות (דף כג:) מוכחא אלא מיתסר מחייס כדלייק התם [ט] (בפ"ג) מסיפא דקתני דבשרה ספקה והלכה לה: **גמר** קיחה קיחה. מסקינן לא קיימא הכי בפרק ג' דקדושין (דף מז.) אלא מסיק דר"ל כתנא דבי רבי ישמעאל דליף הכי גמור מכשיר ומכפר בפניס פי' מכשיר בפניס אשם מלורע מכפר אשר קרבנות וגמור מכשיר ומכפר במוך פירוש מכשיר לפורי מלורע מכפר עגלה ערופה ועגיר המשתלח ופרק בתרא דכריתות (דף כה.) מוקי לה נמי דר מתניתא דאמר עגלה ערופה מיתסר מחייס כתנא דבי ר' ישמעאל ותימה היאך אשם ממעט ממילתיה דר' ישמעאל דמיתסר מחייס וי"ל דלייק אשם דלא מיטהר למילף מכשיר ממכפר אלא ליאסר מחייס ללאחר שחיטה ידעינן מזה אשר [לה] תאכלו לרבות האשוטה ט':

סומכום אומר משום ר"מ סופג שמונים. מריסא נמי פליג כדפי' בקונטרס וכה"ג אמר בפ' קמא דיבמות (דף ט:) חלוק היה ר"מ לף בהאשוה וסיפא נקט אשם רבותא דרבנן דאע"ג דאיכא שני שמות לאותו ואת בנו ובנו ואותו לא לקי אלא מכל

ו) [בכורות יא: ב"ק עז: מנחות קח:], ז) כריתות מז. (בכורות לו) כריתות כה. ע"ש, ג) זבחים ע: כריתות כה. קדושין מז., ד) קדושין מ., ה) [תוספתא פ"ב ה"ח], ו) כריתות טו., ז) עיין תוס' בב"ק שכתבו על רש"י לא דק דכתב נבלה ועיין רש"ל [ועי' מ"ש על זה תוס' פסחים לג. ד"ה לימא ותוס' שבת נח. ד"ה אין], ח) [לקמן קמ.], ט) בס"י כיצד בת ואם ובא בתה ועיין רש"ל, י) [ל"ל בדף כה.],

מתני' סופג שמונים. ע' כריתות דף ט' ע"ב תוס' ד"ה וחכ"א. קדושין דף עז ע"ב תוס' ד"ה הכי: **תום'** ד"ה עגלה וכו' דעריפה מטהרת מידי נבלה. עיין מנחות דף קח ע"ב תוס' ד"ה ועגלה:

(**ו**) רש"י ד"ה והת"ר יאחי בקידושין. ס"ב ס"ב דף מ: (**ב**) תום' ד"ה והתנן וכו' תימ כן בלא אם עד:

א) תום' ד"ה אמר וכו' כמו שאר קדשים דמיתסרי מחייס והא דכתיב ואשרפו שם וכו' כנ"ל:

ואמר ר"ש בן לקיש. מיתו שעת הכושר היתה לה, אומר היה ר"ש **פרה נפדית על גבי מערכתה.** לפילו נאחטה על המערכה כמשפט, אם אינה אחנת יפה ממנה, ויהו שעת הכושר שלה, ואע"פ שלא נפדית, לפילו הכי מצוי לה לוכלה הוחל וראויה לפדות (ב"ק עז:) וקבילא ליה לר"ש העומד לפדות כפדוי דמי ויהויל ליה לוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים (שבועות יא:). **תצא ותרעה בעדר.** כשאר חולין, ואפי' אינה ראויה ליה הא לאחרינן בכמה דוכתי עגלה ערופה נאחנת מחייס וירידתה לנחל איתן לוכתה, ואמאי כריתות (כה.) מוקמינן לה למילתא בפלוגתא דתנאי, בפרק בתרא (סוטה מז.). **גבול שמעתי בה ושכחתי.** מאימתי נאחנת (קדושין נז.). **ונסבין חבריא.** וקבולין התלמידין מדעתם לומר (זבחים ע:). **ירידתה לנחל איתן.** היא הגורמת לה שם עריפה ואוסרתה (קדושין שם) ובקידושין יליף לה דנאחרה מחייס (זבחים שם). **משעת לקיחה.** נאחנות שאיתן על שיאלח המשולחת (קדושין שם). **מעגלה ערופה.** מה התם מיתסרא מחייס בקדשים, אף כאן מחייס (שם).

מז א מיי' פ"י מהלכות רוצח הלכה ח:
מח ב מיי' שם הלכה ו:
יז ג מיי' פי"ח מהל' טומאת צרעת הל' ז:
יח ד מיי' פי"ב מהל' שחיטה הל' יג סמג לאוין קמט טוש"ע י"ד סי' טז סעיף ו:
יט ה ו מיי' שם הל' יב:
כ ז מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סעיף ג:

1. וְשָׁוֹר אוֹ שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד: ויקרא כב כח

טז ועגלה ערופה לאו שחיטה ראויה היא. נ"ב נ"א בס"י עגלה ערופה שחיטה ראויה היא דתנן וכו':

פרה נפדית על גבי מערכתה. כלומר אם אירע בה פיסול או במלאכה או בשום דבר: תצא. כלומר עם שאר בהמות של חולין: קשיא דר"ש בן לקיש אדר"ש בן לקיש. כלומר הכא אמר ריש לקיש עגלה ערופה אינה משנה והכא אמר משעת קיחה ואסורה מאותה שעה השחוטה. **טז**) שחיטה שאינה ראויה היא: אמר רב יוסף לענין דינא תנן. כלומר דין הוא שישחוט ראשון: [שחט] שני בניה ואח"כ שחטה סופג את הארבעים. כלומר שאותן שני לאוין כולל בשחיטה אחת: ולא בנו ואותו. כלומר והיכא דשחט שני בניה ואח"כ שחטה אמאי סופג את הארבעים: שנים אחרונים חייבין. כלומר אחד משום בנו ואותו ואחד משום אותו ואת בנו:

יז) נראה למסר כאן לאחר מיתות ע"ל ופ"ב בפיר למתני' דהוי שחיטה שחיטה שחיטה